

Prison as the Paradigm of Modern United States: A Foucauldian Reading of *The Nickel Boys* by Colson Whitehead

Iraj Soleyman Jahan^{1*}, Sadaf Ebrahimian²

¹Assistant Professor In English Language and Literature, Department of English and General Studies, Faculty of Industrial Engineering and Management, Shahrood University of Technology, Shahrood, Iran

²MA in English Language and Literature, Department of English Language and Literature, Faculty of Human Sciences, Semnan University, Semnan, Iran

Abstract This study seeks to analyze normalization and its implications in Colson Whitehead's novel *The Nickel Boys* through the lens of Michel Foucault's theoretical framework. Thus, the researchers aim at employing Foucault's theory of panopticon as the paradigm of the modern world to show how the American government, through dispersed educational, judicial, and disciplinary institutions across society, seeks to establish a homogeneous and conformist society in which individuals are thoroughly normalized. The findings of this research reveal that the American society depicted in the novel during the 1960s exemplifies the Foucauldian model of the modern world, where individuals are confined, controlled, and administered within various institutions, including reform schools, the judicial system, law, the police, and a matrix of other satellite institutions. Collectively, these institutions strive to produce docile, submissive, and obedient people who are devoid of individuality and whose identities rest on their being just like other people in society.

Keywords: *Institutions, Michel Foucault, Normalization, Paradigm of the Modern World, The Nickel Boys*

*Corresponding Author: Iraj Soleyman Jahan
Email: irajsoleymanjahan@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6408-5306>

© 2025 LTS.
All rights reserved

Please cite this paper as follows:

Soleyman Jahan, I., & Ebrahimian, S. (2025). Prison as the paradigm of modern United States: A Foucauldian reading of *The Nickel Boys* by Colson Whitehead. *Language and Translation Studies*, 58(3), 151–184. <https://doi.org/10.22067/lts.2025.94476.1365>

© 2025 Soleyman Jahan, & Ebrahimian

This is an open-access article distributed under the terms of the [Creative Commons Attribution License \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). All rights reserved.

1. Introduction

Colson Whitehead is one of the most acclaimed contemporary American novelists, and his novel *The Nickel Boys* is classified as one of the best twenty-first-century American novels. Through the story of two central characters and some others from different social backgrounds, the novel depicts the lives of individuals in a reform school and the way institutional oppression and political control seek to shatter their identity. In this sense, the text has substantial critical value since it explores themes of institutions, surveillance, and normalization policies in the United States during the 1960s. By depicting post–World War II America not as the land of freedom and the human rights it claimed, but rather as a society where schools function like prisons, law becomes a tool of repression, and truth serves as a pretext for systemic violence, Whitehead offers a critique of the dominant narratives of freedom in the United States.

This critical approach also resonates with Michel Foucault’s influential theory propounded in *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*, where he develops the concept of “panopticon”. Based on Jeremy Bentham’s late 18th-century design for a prison, panopticon for Foucault is not just a physical structure; it embodies the hidden political logic and historical foundations of modern disciplinary societies. Unlike traditional forms of overt violence, such as torture or public execution, panoptic power functions through constant surveillance, normalization, and the internalization of control. Individuals act as if always under surveillance, which results in enforcing their own conformity. For Foucault, panopticon structure is not confined to prisons but constitutes a structural paradigm of modernity that covers institutions from schools to legal systems and leads to the silent, continuous reproduction of social order.

This study applies Foucault’s theoretical framework to *The Nickel Boys* and examines how the text exposes systems of power, normalization, and subject formation within the social and political structures of modern America. Disciplinary power, according to Foucault, operates through a network of institutions, schools, police, courts, and reformatories that collectively produce obedient, homogeneous subjects. The novel’s representation of the Nickel Academy exemplifies the same logic; that is, under the guise of reform, the institution functions as a force that erases individuality and suppresses agency. The present research aims to show that Whitehead’s novel moves beyond a fictional account of personal experiences to uncover the deeper, intertwined workings of power and discipline in American society. By situating the characters’ lived experiences within the

framework of panopticon, the novel reveals how modern institutions collaborate in the continuous reproduction of obedience and conformity.

2. Method

Understanding Foucault's notion of normalization requires understanding disciplinary power because the relationship between knowledge and power is inseparable from the processes of normalization. In works such as *Madness and Civilization* (1961) and *The Birth of the Clinic* (1963), Foucault analyzes how modern social institutions intervene in individuals' lives from day one, and categorizing, normalizing, and controlling individuals become their main goals. For Foucault, power in the modern era is no longer primarily linked to death, but to life, and rather operates through institutions and techniques designed for normalization, rationalization, institutionalization, control, subjectivation, and obedience. Foucault argues that legal, educational, and disciplinary structures operate in a complex networks that not only frame behavioral structures but also employ a wide range of techniques for discipline, surveillance, and administration. In *Power/Knowledge* (1980), he opines that blending legal, moral, and educational norms produces "normal" subjects, who are unconsciously integrated into circuits of power and governance, thus helping maintain the status quo without recognizing their role.

For Foucault, power and knowledge are mutually reinforcing and work continuously through institutions that aim at shaping individuals through subtle and pervasive normalization. Classification allows societies to mold people into specific forms, bring about homogeneity, and create subjects who participate in their own surveillance. This research adopts Foucault's framework to examine how institutions shape characters' lives, unconsciously direct them towards conformity, and reinforce social order and institutional control.

4. Results

Colson Whitehead's *The Nickel Boys* is set in 1960s Tallahassee, during the height of the Civil Rights Movement. Elwood Curtis, an idealistic Black high school student who is inspired by the philosophy of Dr. Martin Luther King Jr. is arrested after a legal misunderstanding and sent to the Nickel Academy, which is apparently a reform school. The institution subjects boys to hard work, inadequate education, beatings, sexual abuse, and, in some cases, arbitrary killings followed by secret burials. Elwood makes friends with Jack Turner, a pragmatic inmate. While Turner tries not to make trouble, Elwood's moral convictions repeatedly expose him to violence. The novel details their

daily lives in the academy, the systematic brutality, small acts of resistance, and the occasional but often doomed escape attempts. Ultimately, when Turner learns that Elwood is to be killed, they attempt to flee. Elwood is killed, and Turner escapes, but he assumes Elwood's identity.

Within Foucault's framework, Nickel functions not as a school but as a prison masquerading under the rhetoric of "care," "rehabilitation," and "education." The institution demonstrates how disciplinary societies normalize individuals by producing obedient subjects. Nickel exemplifies the paradox Foucault identifies, which is institutions' claim to reform but, in reality, reproduce control, surveillance, and domination. The rhetoric of education conceals structural violence. New arrivals are told that they are there because they cannot "behave like proper citizens". The school's purpose is not academic instruction but the molding of "normal", "useful", and compliant citizens. Nickel, like all prisons, schools, armies, and factories in Foucault's analysis, intervenes deeply in individual lives to internalize norms of discipline. Elwood initially views Nickel as an educational space, but he quickly realizes that surveillance and punishment, symbolized by the dreaded White House building, replace actual learning. The absence of walls or barbed wire masks deeper panoptic control: boys internalize constant visibility and regulate themselves even in the absence of direct coercion. Fear becomes an internalized discipline and shapes their identity. Over time, Elwood and the other students stop resisting and instead conform, which reflects Foucault's insight that disciplinary power produces subjects who control themselves.

Foucault relates the modern police system to Bentham's panopticon and maintains that there is continuous surveillance where individuals never know when they are being watched, resulting in a society in which citizens discipline themselves. In the novel, police power is everywhere present; Elwood is constantly haunted by images of police brutality, which he had witnessed firsthand, against Black protesters: batons, water hoses, and arbitrary arrests. Yet policing extends beyond uniformed officers. Supervisors at Nickel, like Spencer or the abusive Freddie Rich, perform police functions by monitoring, disciplining, and instilling fear. Sexual violence, beatings, and threats are all techniques of bodily and psychological control that are regularly exercised at Nickel. Ordinary citizens also act as "informal police": for example, a local man returns the escaping Clayton Smith to Nickel, which can also reinforce the regime's control and administration. In this sense, society at large participates in creating a police state where all differences are suppressed, and every individual can act as an agent of surveillance.

While law is supposed to protect humans and their lives, in Foucault's analysis, it also functions as a disciplinary tool that shapes individuals to conform to dominant norms. In the same vein, at Nickel, law is not a means for justice but a framework for enforcing obedience. On arrival, boys are categorized into a hierarchy of ranks: "Grub," "Explorer", "Pioneer", and "Ace". Advancement depends entirely on obedience and conformity, not on learning or moral growth. Law here is stripped of its protective function and rather used to create docile subjects. Importantly, most boys at Nickel are not real criminals: Elwood's only "crime" was unknowingly riding in a stolen car. Others are punished for trivial offenses such as truancy or petty mischief. However, they are treated like dangerous offenders, which highlights the broader American reality that the state criminalizes minor deviations to enforce homogeneity.

5. Discussion and Conclusion

Colson Whitehead's *The Nickel Boys* offers a powerful critique of power, surveillance, and normalization in modern U.S. society. The novel reveals how institutions that claim to rehabilitate instead function as state apparatuses of control in erasing individuality and enforcing conformity. Through characters like Elwood Curtis and Jack Turner, Whitehead depicts how families, schools, police, and law gradually discipline subjects into obedient, alienated subjects. The narrative becomes a metaphor for the broader American matrix of power, where disciplinary institutions collectively reproduce obedience, suppress difference and freedom, and limit agency.

زندان به مثابه الگوی آمریکای مدرن: خوانش فوکویی از رمان پسران نیکل اثر کولسون وایتهد

ایرج سلیمان جهان^{۱*}، صدف ابراهیمیان^۲

^۱استادیار زبان و ادبیات انگلیسی، گروه زبان انگلیسی و دروس عمومی، دانشکده مهندسی صنایع و مدیریت،

دانشگاه صنعتی شاهرود، شاهرود، ایران

^۲کارشناسی ارشد زبان و ادبیات انگلیسی، گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه سمنان،

سمنان، ایران

چکیده این پژوهش می‌کوشد سیاست‌های نرمال‌سازی و پیامدهای آن را در رمان پسران نیکل اثر کولسون وایتهد از منظر دیدگاه‌های میشل فوکو تحلیل کند. هدف آن ارائه خوانشی فوکویی از رمان است که تلاش می‌کند براساس الگوی سراسریابی نشان دهد چگونه دولت آمریکا از طریق نهادهای آموزشی، قضایی و انضباطی پراکنده در سطح جامعه، به ایجاد جامعه‌ای همگن و یکدست می‌پردازد که در آن، انسان‌ها به‌طور کامل نرمال‌سازی شده‌اند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد جامعه آمریکایی بازنمایی شده در رمان در دهه ۱۹۶۰ نمونه‌ای شاخص از الگوی جهان مدرن فوکویی است؛ جهانی که در دل آن، نهادهای گوناگونی چون دارالتأدیب، نظام حقوقی، نیروهای پلیسی و شبکه‌ای از نهادهای اقماری دیگر انسان‌ها را محبوس، کنترل و مدیریت می‌کنند. این نهادها همگی در تلاش‌اند سوژه‌هایی ساده‌نگر، مطیع و فاقد خودآگاهی و تفاوت فردی تولید کنند که هویتشان تنها به‌وسیله همگن بودن با دیگر اعضای جامعه معنا می‌یابد.

کلیدواژه‌ها: الگوی دنیای مدرن، پسران نیکل، نرمال‌سازی، نهادها، نظارت، میشل فوکو

۱. مقدمه

کولسون وایتهد^۱ از شناخته‌شده‌ترین نویسندگان معاصر ادبیات داستانی آمریکا به شمار می‌آید. رمان *پسران نیکل*^۲ نمونه‌ای شاخص از ادبیات معاصر آمریکایی است. این اثر با روایت زندگی دو شخصیت اصلی و نیز جمعی از افراد متعلق به طبقات اجتماعی متفاوت، چالش‌های ناشی از تلاش برای حفظ فردیت و مقاومت در برابر سازوکارهای نهاده اجتماعی و سیاسی را به صورت دقیق به تصویر می‌کشد. از این منظر، رمان از ارزش انتقادی قابل توجهی برخوردار است؛ زیرا با نگاهی نقادانه و مبتنی بر تحلیل ساختاری، به مفاهیم نهاد، نظارت و سیاست‌های نرمال‌سازی در دهه ۱۹۶۰ ایالات متحده می‌پردازد. این اثر، در پی ارائه بازنمایی انتقادی و واقع‌بینانه از جامعه آمریکایی پس از جنگ جهانی دوم است که در آن به عنوان ابرقدرتی جهانی و مدعی حقوق بشر و آزادی به جهان معرفی شد. وایتهد با استفاده از روایتی دقیق و موشکافانه، چهره‌ای متفاوت و کمتر شناخته‌شده از آمریکا به مثابه جامعه‌ای که در آن مدرسه همانند زندان، قانون به معنای ابزار سرکوب و حقیقت بهانه‌ای برای اعمال خشونت و کنترل‌های سیستماتیک است، ارائه می‌دهد. این تصویر، نقدی بنیادین بر ادعاهای غالب درباره آزادی و دموکراسی در ایالات متحده است و فرصتی برای بازنگری در فهم روشن تاریخی و اجتماعی از این کشور فراهم می‌آورد.

میشل فوکو^۳ در اثر برجسته خود، *مراقبت و تنبیه: تولد زندان*، مفهوم «سراسربینی»^۴ را به شکل یک الگوی بنیادین در عصر مدرن معرفی می‌کند که تمرکز اصلی آن بر فرایندهای انضباطی و کنترل حکومتی است. این مفهوم، برگرفته از طرح نظریه‌ای است که برای نخستین بار توسط

^۱. Whitehead

^۲. *The Nickel Boys*

^۳. Foucault

^۴. Panopticon

جرمی بنتام^۱ در اواخر قرن هجدهم مطرح گردید و در سال ۱۷۹۴ در قالب زندانی واقعی در لندن به اجرا درآمد. باین حال، فوکو در تحلیل خود، سراسرینی را نه صرفاً یک ساختار فیزیکی زندان، بلکه بازنمایی «لایه‌های پنهان سیاسی دوران بنتام و ساختارهای تاریخی عمیق که پدیده‌های سطحی مانند تک سازه‌ها بر آن استوارند» تلقی می‌کند (دلا دورانت، ۲۰۰۹، ص. ۲۱۶). تفاوت بنیادین این الگو با اشکال سنتی اعمال قدرت، در کنار گذاشتن روش‌های مستقیم و خشونت‌آمیز همچون شکنجه، مثله کردن و اعدام در ملأ عام است. در نظام سراسرینی، اعمال قدرت به شیوه‌ای دقیق‌تر و متفاوت، یعنی از طریق نظارت دائم، نرمال‌سازی رفتارها، ایجاد ترس درونی و تحمیل کنترل خودآگاهانه بر خویشتن صورت می‌پذیرد. در جامعه مدرن، نظام سراسرینی «برای القای احساسی در زندانی مبنی بر دیده‌شدن آگاهانه و دائمی است با کارکرد نظامی انضباطی و خاموش» (میس، ۲۰۰۰، ص. ۲۹۰) که به امری ذاتی و خودکار در رفتار افراد تبدیل می‌شود و نهاده‌سازي هنجارهای انضباطی را تضمین می‌کند. فوکو سراسرینی را نه فقط نظام زندان بلکه در مقام پارادایمی ساختاری می‌نگرد که با هدف ایجاد انضباط خاموش و کنترل مستمر و سازمان‌یافته تمام ابعاد زندگی و کنش‌های آن‌ها شکل گرفته است. این چارچوب نظارتی، که امروزه در نظام‌های مختلف سیاسی و اجتماعی جهان به معنای استاندارد فراگیر پذیرفته شده است، مبنای نظریه فوکو برای درک قدرت در جهان مدرن و تحلیل روندهای دولت‌مندی است.

در این پژوهش، با بهره‌گیری از روش تحلیل گفتمان و چارچوب نظری میشل فوکو، رمان *پسران نیکل* اثر کولسون وایتهد متنی-گفتمانی تحلیل می‌شود که در سطحی فراتر از روایت خطی خود، نظام‌های قدرت، سازوکارهای نرمال‌سازی و سازه‌های هویتی سوژه را در بستر ساختارهای اجتماعی و سیاسی مدرن ایالات متحده به چالش می‌کشد. این تحلیل، با عبور از

^۱. Jeremy Bentham

لایه‌های سطحی روایت و تمرکز بر عملکرد پنهان نهادهای انضباطی، می‌کوشد نحوه استقرار قدرت انضباطی در نظام اجتماعی آمریکا را نشان دهد. به‌زعم فوکو، قدرت انضباطی به کمک شبکه‌ای از نهادهای به‌ظاهر مستقل —همچون مدرسه، پلیس، قانون و دارالتأدیب— اعمال می‌شود و هدف اصلی آن، تولید سوژه‌هایی مطیع و همگن است که همواره تحت نظارت مداوم، مراقبت نهادی و انقیاد ناشی از نهادهای انضباطی قرار می‌گیرند. در این راستا، نظریه فوکو پیرامون سراسربینی به‌عنوان الگوی مسلط در عصر مدرن، مبنای تحلیل قرار گرفته است.

فوکو سراسربینی را نه تنها یک معماری نظارتی، بلکه به‌عنوان پارادایم^۱ سلطه و ابزار قدرت می‌نگرد که با درونی‌سازی نظارت و نرمال‌سازی، به‌طور مداوم و بی‌وقفه در تولید و بازتولید نظم اجتماعی مؤثر است. این منطق نظارتی در رمان *پسران نیکل*، به‌ویژه در بازنمایی نهاد نیکل، نمود عینی می‌یابد؛ نهادی که با توجیه اصلاح‌گری، در عمل به بازوی سرکوبگر نظم حاکم بدل می‌شود و با حذف تفاوت و فردیت، سوژه‌هایی ناتوان از کنشگری خلق می‌کند. براین‌اساس، پژوهش حاضر بر آن است تا نشان دهد که رمان *پسران نیکل* با عبور از سطح روایت‌های فردی و تمرکز بر تجربه زیسته شخصیت‌ها، فراتر از روایتی داستانی عمل می‌کند و به بازنمایی لایه‌های عمیق، پیچیده و درهم‌تنیده قدرت، نظارت و سازوکارهای نظم انضباطی در جامعه مدرن ایالات متحده در مقام جامعه‌ای که در آن، نهادهای به‌ظاهر مستقل با ایفای نقش‌های مکمل، در مسیر بازتولید انضباط و همگن‌سازی سوژه‌ها حرکت می‌کنند، می‌پردازد.

۲. پیشینه و چارچوب نظری

۲.۱. پیشینه پژوهش

^۱. paradigm

رمان *پسران نیکل* به واسطه پرداختن به مسئله قدرت، نظارت و تبعات آن، ظرفیت نظری قابل توجهی برای تحلیل از منظر آرای میشل فوکو دارد. درحالی که پژوهش‌هایی درباره آثار کولسون وایتهد انجام شده‌اند، تمرکز عمده آن‌ها معطوف به موضوعات نژادی بوده و کمتر پژوهشی از چارچوب جامعه‌شناختی و به‌خصوص نظریات فوکو برای تحلیل *پسران نیکل* بهره گرفته است. **عقیلی (۲۰۲۴)** رمان را از منظر آسیب‌پذیری آفریقایی‌آمریکایی‌ها در بافت‌های تاریخی و معاصر مورد بررسی قرار می‌دهد. او بر این باور است که اگرچه تمامی انسان‌ها با نوعی آسیب‌پذیری ذاتی به دنیا می‌آیند، اما سرکوب قومی و نابرابری‌های نهادی نقشی اساسی در تشدید میزان آسیب‌پذیری افراد در جامعه ایفا می‌کنند. به عقیده عقیلی، هرچه مقاومت نوجوانان حاضر در دارالتأدیب نیکل بیشتر می‌شود، آسیب‌پذیری آن‌ها نیز به همان میزان افزایش می‌یابد و این موضوع نشان دهنده این واقعیت است که ساختارهای سیاسی نه تنها به تثبیت نابرابری و سلسله‌مراتب میان دانش‌آموزان آفریقایی‌آمریکایی نیکل می‌پردازند، بلکه آن‌ها را در موقعیتی از فرودستی پیش‌فرض و دائمی قرار می‌دهند. از دیدگاه عقیلی، روشن ساختن این نوع آسیب‌پذیری می‌تواند شیوه‌ای برای کشف حقیقت و مبارزه برای عدالت با بازگرداندن صدا به خاموش شدگان و به کسانی که در طول تاریخ به حاشیه رانده شده‌اند، عمل کند.

مارتین-سالوان (۲۰۲۱) در تلاش است تا رمان را از دیدگاهی مبتنی بر پنهان‌سازی، افشا و تأثیری که آن بر ساختار بلاغی، روایی و ایدئولوژیک متن دارد، بررسی کند. به باور نویسنده، این رمان، همچون بسیاری از رمان‌هایی که به تجربه اشخاص در زندان می‌پردازند، حول محور تقابل درون و بیرون شکل گرفته است و به همین دلیل ساختار بلاغی رمان حول دوگانگی‌های آشکار/پنهان و عمومی/خصوصی شکل می‌گیرد که رمان را به روایت‌های زندانیان آفریقایی‌آمریکایی پیوند می‌زند. نویسنده ادعا می‌کند که تمامی این دوگانگی‌ها و تنش‌های

ساختاری در نهایت به وسیله سازوکار «پایان غافل گیر کننده»^۱ حل و فصل می شوند و به بازسازی توالی خطی رمان و بازنگری در قضاوت اخلاقی خواننده درباره محتوای پیشین متن می انجامد. طاهری (۲۰۲۲) با استناد به نظریات منتقدانی چون میشل فوکو، جودیت باتلر و اسلاوی ژیژک، به بررسی مفاهیمی همچون «مسخ واقعیت»^۲، «خشونت» و تأثیرات آن‌ها بر «دیگری نژادی»^۳ از یک سو و «خشونت آشکار/سوپرژکتیو»^۴، «خشونت پنهان/ابژکتیو»^۵ و «سوگ» از سوی دیگر می پردازد. به زعم نویسنده، دولت آمریکا با استفاده از انواع و اقسام روش های خشونت آمیز، «دیگری نژادی» یا به بیان دیگر آمریکایی-آفریقایی ها را، به تدریج حذف می کند که در حقیقت، بازنمایی «زیست سیاست» فوکویی است. مطابق نظر نویسنده، قتل «دیگری نژادی» بسیار افراطی تر از «زیست سیاست»^۶ فوکویی است. از آنجاکه اهمیت وجودی انسان از ابتدای امر نادیده گرفته می شود، دیگر به مانند انسان تلقی نمی شود و زنده بودن او از اساس بدون داشتن هیچ گونه هزینه سیاسی انکار می شود که همگی نشان از خشونت ساختاری موجود در آمریکا در برابر آفریقایی آمریکایی ها است.

^۱. surprise ending

^۲. derealization

^۳. racial other

^۴. subjective violence

^۵. objective violence

^۶. biopolitical

این مقاله با بهره‌گیری از چارچوب نظریه انتقادی جامعه‌شناسی و تمرکز ویژه بر مفهوم نرمال‌سازی در اندیشه میشل فوکو، به تحلیل رمان *پسران نیکل* اثر کولسون وایتهد می‌پردازد. مطالعه حاضر، از یک طرف سازوکارهای نرمال‌سازی و انضباط افراد در فضای نهادهای اصلاحی بازنمایی شده در رمان را تبیین می‌کند و از طرف دیگر، بازتولید این مکانیسم‌های قدرت را در بستر تاریخی جامعه آمریکا آشکار می‌سازد. با وجود ظرفیت‌های برجسته این رمان برای تحلیل بر مبنای مفاهیمی چون زیست‌قدرت، گفتمان و تکنیک‌های انضباطی در اندیشه فوکو، تاکنون پژوهش نظام‌مندی که این رویکرد را به کار گیرد، انجام نشده است. بنابراین، این تحقیق نه تنها به پر کردن بخشی از این خلأ پژوهشی در حوزه نقد ادبی می‌پردازد، بلکه با ارائه تحلیلی جامعه‌شناختی-تاریخی، تلاش می‌کند دیدگاه‌های تازه‌ای درباره ارتباط میان ادبیات، قدرت و نهادهای اجتماعی ارائه کند.

۲.۲. چهارچوب نظری پژوهش

درک مفهوم نرمال‌سازی در اندیشه فوکو مستلزم فهم دقیق قدرت انضباطی است. به بیان دیگر، شناخت مناسبات میان دانش و قدرت بدون توجه به نرمال‌سازی امکان‌پذیر نیست. در آثار مهم فوکو، از جمله *تاریخ جنون* (۱۹۶۱) و *تولد درمانگاه* (۱۹۶۳)، به نقش نهادهای اجتماعی مدرن پرداخته شده است که از نخستین مراحل زندگی، به‌طور مستقیم وارد زیست افراد می‌شوند و با دسته‌بندی، عادی‌سازی و کنترل، رفتارهای آنان را شکل می‌دهند. فوکو معتقد است که قدرت در عصر مدرن برخلاف گذشته که بیشتر با مرگ مرتبط بود، به زندگی پیوند خورده و در تمام نهادهای انضباطی و ماتریکس^۱ تکنیک‌ها و رویه‌هایی که برای «نرمال‌سازی، عقلانی‌سازی، نهادینه‌سازی، کنترل، سوژه‌سازی و تجسّد مرتبط با زندگی اجتماعی افراد و جوامع عینی»

^۱. Matrix

(کاکوک، ۲۰۱۷) طراحی شده‌اند، نفوذ دارد. اگرچه افراد ممکن است از سلطه نهادی بگریزند، معمولاً این خلأ با نهاد دیگری پر می‌شود و در نتیجه، فرار از این ماتریکس قدرت، تقریباً غیرممکن است. از نظر فوکو، ساختارهای قانونی، آموزشی و انتظامی رابطه‌ای پیچیده دارند که این نهادها علاوه بر تعیین چارچوب‌های رفتاری، «مجموعه‌ای گسترده از روش‌ها و تکنیک‌ها برای انضباط، نظارت، مدیریت و شکل‌دهی به جمعیت‌های انسانی» (قدرت/دانش، ص. ۲۳۹) را به کار می‌گیرند. در قدرت/دانش (۱۹۸۰)، فوکو نشان می‌دهد چگونه در جوامع انضباطی، «با ترکیب هنجارهای قانونی و اخلاقی با تکنیک‌های آموزشی و دستورالعمل‌های دقیق، افراد به سوژه‌هایی «نرمال» تبدیل می‌شوند» (کرپس، ۲۰۱۶، ص. ۴۱) که در چارچوب مدارهای قدرت، نهادهای انضباطی و ساختارهای حکومتی شکل می‌گیرند و ناخودآگاه در چرخه‌ای پیچیده و سازمان‌یافته جای می‌گیرند و به‌عنوان اجزایی مؤثر، بدون آنکه به نقش خود آگاه باشند، در حفظ و تداوم نظم موجود عمل می‌کنند.

از دید فوکو، قدرت و دانش در پیوندی ناگسستنی قرار دارند و از طریق نهادهای گوناگون به شکلی پیوسته بر افراد اعمال می‌شوند. این سازوکار نه تنها نظارتی همه‌جانبه ایجاد می‌کند، بلکه به شیوه‌ای نامحسوس، افراد را در فرایند نرمال‌سازی قرار می‌دهد؛ فرآیندی که در آن سوژه‌ها ناآگاهانه به شبکه‌های قدرت گره می‌خورند. فوکو با واکاوی این مکانیسم نشان می‌دهد که «تنها از طریق ترکیب واقعی یا تلقینی نظارت سلسله‌مراتبی و تولید هنجارهای اجتماعی است که نظم و کنترل اجتماعی می‌تواند اعمال شود» (فلین و مک‌کی، ۲۰۱۹، ص. ۲۰۴). به بیان دقیق‌تر، قدرت در دل ساختارهای اجتماعی و نهادهایی چون نظام‌های حقوقی، آموزشی و پلیسی تولید و بازتولید می‌شود. این نهادها به‌طور نظام‌مند با اعمال کنترل و نظارت، سوژه‌ها را مطابق با الگوهای موردپذیرش جامعه شکل داده و هویت‌سازی می‌کنند:

فرایند ممیزی این امکان را فراهم می‌آورد که افراد توسط جامعه در قالب‌های خاصی شکل یابند. همچنین، این فرایند به جامعه امکان دستیابی به دانشی را می‌دهد که نه تنها به تولید

گروه‌هایی همگن و مقتدر می‌انجامد، بلکه درعین حال سوژه‌هایی را پدید می‌آورد که خود نیز در فرایند نظارت بر خویشتن مشارکت می‌کنند. (ابری و ریلی، ۲۰۲۴، ص. ۱۴۸)

پژوهش حاضر با بهره‌گیری از این چارچوب نظری، به شناسایی و تحلیل نقش نهادها در شکل‌دهی به زندگی شخصیت‌ها و بررسی چگونگی تأثیرگذاری ناخودآگاه این نهادها و سازوکارهای کنترلی بر رفتار و هویت آنان می‌پردازد. این سازوکارها شخصیت‌ها را در مسیرهایی قرار می‌دهند که درنهایت به تثبیت نظم اجتماعی و تحکیم سلطه نهادها منجر می‌شود. این پژوهش به تحلیل فرایند شکل‌گیری افراد عادی، مطیع و سازوکارهای کنترلی چون نظارت همه‌جانبه، سامانه‌های طبقه‌بندی و بازآفرینی هویت‌های اجتماعی می‌پردازد و نشان می‌دهد در این دستگاه‌های انضباطی، افراد به دام افتاده و سرانجام به موجوداتی تبدیل می‌شوند که به طرز ناخودآگاه، الزامات نهادی حاکم را در پهنه اجتماعی اجرا می‌کنند.

۳. یافته‌ها و بحث

۳.۱. خلاصه رمان

در دهه ۱۹۶۰ در تالاهاسی، ال‌وود کورتیس^۱، دانش‌آموز پرتلاش دبیرستانی سیاه‌پوست با حس عدالت‌خواهی ایده‌آل‌گرایانه ناشی از باور به آرمان‌های دکتر مارتین لوتر کینگ^۲، به دلیل یک سوء تفاهم قانونی به دارالتأدیب نیکل، مدرسه‌ای که در آن پسران با آموزش ناکافی مواجه‌اند، به انجام کارهای سخت واداشته می‌شوند، تنبیه بدنی می‌شوند، مورد سوءاستفاده جنسی قرار می‌گیرند و برخی بدون دلیل کشته‌شده و در مکان‌های نامعلوم دفن می‌گردند، فرستاده می‌شود. الود با جک ترنر^۳، هم‌مدرسه‌ای واقع‌بین‌تر و عمل‌گرا، دوست می‌شود و تلاش می‌کند دوران

^۱. Elwood Curtis

^۲. Martin Luther King Jr.

^۳. Jack Turner

محکومیت خود را بدون مشکل سپری کند، اما چند بار مورد ضرب و شتم شدید قرار می‌گیرد. در ادامه، روایت، زندگی روزمره آن‌ها در نیکل، خشونت‌های فیزیکی و روانی، تلاش برای مقاومت و شکل‌گیری روابط میان زندانیان را دنبال می‌کند و سرنوشت تلخ بسیاری از نوجوانان و اقدام به فرار گاه‌به‌گاه آنان از این نظام سرکوبگر را نشان می‌دهد. درنهایت، پس از اطلاع ترنر از نقشه‌ای برای کشتن الود، آن‌ها تلاش به فرار می‌کنند؛ الود کشته می‌شود و ترنر با فرار، هویت او را برای ادامه زندگی برمی‌گزیند.

۳. ۲. دارالتأدیب: مدرسه در جایگاه زندان

در رمان *پسران نیکل*، دارالتأدیب نیکل همچون فضایی کلیدی از منظر فوکویی بازنمایی می‌شود. این نهاد با شعارهای ظاهری «مراقبت»^۱، «درمان»^۲ و «بازپروری»^۳، در حقیقت کارکردی کاملاً متناقض دارد. براساس تحلیل فوکویی، مکانیسم‌های قدرت در این نهاد نه برای بهبود واقعی، که برای اعمال سه فرایند اساسی نرمال‌سازی سرکوبگرانه^۴، بازتولید گفتمان قدرت^۵ و کنترل همه‌جانبه^۶ طراحی شده‌اند. فوکو این پارادوکس نهادی را در مفهوم «جامعه انضباطی»^۷ تشریح می‌کند، جایی که نهادهای اصلاحی درصدد تولید انبوه سوژه‌های مطیع هستند. دارالتأدیب نیکل نمونه‌ای عینی از این مکانیسم است که در آن خشونت ساختاری تحت لوای تربیت و اصلاح پنهان می‌شود. درواقع:

فوکو بر نهادهایی همچون مدارس، دانشگاه‌ها، بیمارستان‌ها، کارخانه‌ها، ارتش و خانواده تأکید دارد که به‌عنوان اشکال جدیدی از قدرت انضباطی در جامعه مدرن شناخته می‌شوند.

1. care

2. treatment

3. rehabilitation

4. oppressive normalization

5. power discourse reproduction

6. surveillance

7. disciplinary society

این نهادها مشابه زندان‌ها عمل می‌کنند و وظیفه دارند رفتار افراد را به شیوه‌ای خاص و تحت نظارت و کنترل دقیق درآورند. (کاکوک، ۲۰۱۷، ص. ۶)

ال‌وود کورتیس، شخصیت محوری رمان، به سوژه‌ای تبدیل می‌شود که به شیوه‌ای نظام‌مند تحت انقیاد نیکل قرار می‌گیرد. تصور اولیه او از این نهاد به‌مانند فضایی دانشگاه گونه در تقابل کامل با زندان قرار دارد اما نیکل تبدیل به مکانی می‌شود که سازوکارهای قدرت، ماهیت سرکوبگرانه خود را پشت گفتمان‌های اصلاحی و تربیتی پنهان می‌کنند. وقتی ال‌وود، برای اولین بار پس از ورود به نیکل، وارد ساختمان «مدیریتی» می‌شود، سرپرست مینارد اسپنسر^۱، مردی سفیدپوست و تنومند، برای چند پسر یک سخنرانی کوتاه می‌کند و ذکر می‌کند که دلیل اصلی حضور نوجوانان در نیکل این است که «یاد نگرفته‌اند چطور با آدم‌های درست‌وحسابی معاشرت کنند» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۴۱). او تأکید می‌کند که نیکل یک مدرسه است و هدف اصلی این نهاد، آموزش این موضوع به ساکنان است که «چگونه مانند بقیه مردم کارها را انجام دهند» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۴۱). به عبارت دقیق‌تر، این مدرسه نه فضایی برای آموزش آکادمیک، که نهادی است برای تربیت آن دسته از نوجوانانی که شایستگی همنشینی با «مردم نجیب» را ندارند تا بیاموزند چگونه همچون شهروندانی «درست‌وحسابی»، «معمولی» و «مفید» رفتار کنند. نیکل به مکانی تبدیل می‌شود که در آن انواع نهادها و ساختارهای اجتماعی مورد اشاره فوکو، به مداخله‌ای عمیق در زندگی افراد می‌پردازند تا مفاهیم همگن‌بودن، معمولی‌بودن، مفیدبودن و نرمال‌بودن را در تمامی سوژه‌های حاضر در نیکل درونی‌سازی کنند:

دولت، آنجا [نیکل] را در سال ۱۸۹۹ به‌عنوان مدرسه صنعتی پسرانه فلوریدا تأسیس کرده بود. «یک مدرسه اصلاح و تربیت که در آن قانون‌شکنان جوان، از همراهان ناباب خود جدا شده، انواع آموزش‌های فیزیکی، فکری و اخلاقی را دریافت می‌کنند تا اصلاح شوند

^۱. Maynard Spencer

و با انگیزه و شخصیتی متناسب با یک شهروند خوب به جامعه برگردانده شوند، به عنوان یک انسان محترم و صادق همراه با یک شغل و یا مهارت لازم برای ادامه زندگی». به پسرها در آنجا به جای زندانی می گفتند دانش آموز، تا آن‌ها را از خلافکارهای خشنی که در زندان‌ها نگه‌داری می شدند متمایز کنند. (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۹۰)

شخصیت‌های رمان که در این «مؤسسه اصلاحی» رشد می‌یابند تحت نظارت و کنترل شدید این نهادها قرار می‌گیرند. پسران از راه تعامل با نهادهایی چون دارالتأدیب، سیستم قضایی و پلیس، به تدریج به سوزدهایی تبدیل می‌شوند که رفتارشان توسط این نهادها قالب‌بندی می‌شود. برای مثال، شخصیت‌هایی همچون جک ترنر، که تجربه‌های زیادی در مؤسسات اصلاحی داشته‌اند، همواره تحت نظارت و کنترل دائمی این نهادها قرار دارند. این نهادها مدام می‌کوشند تا آن‌ها را به موجوداتی «عادی» تبدیل کنند؛ یعنی افرادی که مطابق با هنجارها و قواعد جامعه رفتار می‌کنند. در بدو ورود ال‌وود به دارالتأدیب، اسپنسر، مدیر مؤسسه، بر اهمیت انضباط و اصلاح رفتار تأکید می‌کند و تلاش دارد نیت سرکوبگرانه نیکل را پشت نقابی از اهداف انسانی و آموزشی پنهان کند. سخنان اسپنسر به دانش‌آموزان درباره ارتقای رتبه‌ها، نمونه‌ای از این قدرت و نظارت است:

شما اینجا هستید تا یاد بگیرید چگونه مثل افراد عادی رفتار کنید. اگر در این کار موفق شوید، می‌توانید به بالاترین رتبه برسید و به خانه‌هایتان بازگردید. اما اگر قوانین را زیر پا بگذارید، ما جایی برای شما داریم که اصلاً از آن خوششان نخواهد آمد. (وایتهد، ۲۰۱۹،

ص. ۵۴)

با این حال، همان‌طور که فوکو در *مراقبت و تنبیه* بیان می‌کند، مجازات‌های مدرن دیگر آشکارا و در ملاءعام اعمال نمی‌شوند؛ زمانی که ال‌وود تازه وارد نیکل می‌شود، به دیوارهای آن نگاه می‌کند و به این نتیجه می‌رسد که «نیکل آنقدرها هم بد نبود. انتظار دیوارهای سنگی بلند و سیم‌خاردار را داشت، اما اصلاً دیواری وجود نداشت» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۴۰). اما چیزی که

الوود کم‌کم با زندگی در نیکل به آن پی می‌برد این است که در نیکل بچه‌ها یاد می‌گیرند که «امکان همیشگی دیده شدن ... و تهدید مجازات، افرادی را پدید می‌آورد که رفتارهای خود را مطابق با قواعدی که درونی و خودکار شده‌اند و تحت تأثیر آگاهی از نظارت شکل گرفته‌اند، پایش می‌کنند» (ترمبلائی ۵۹). الوود بعدها، دوباره به دلایل فرار نکردن بچه‌ها فکر می‌کند و به این نتیجه می‌رسد که «این مکان [وایت هاوس]^۱ همان دلیلی بود که چرا مدرسه دیوار، حصار یا سیم‌خارداری نداشت و چرا تعداد کمی از پسرها فرار می‌کردند» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۵۷). اما وایت هاوس دیوارهای وایت هاوس و دیوارهای نیکل، منظور الوود از دیوارها، دیوارهای نامرئی ذهن بچه‌هاست که:

حتی در غیاب نظارت یا مجازات فیزیکی واقعی، از روش کنترل روانی و تهدید به تنبیه به کار خود ادامه می‌دهد. بدین‌گونه، «حالتی از رؤیت‌پذیری آگاهانه و دائمی در سوژه القا می‌شود که تضمین‌کننده کارکرد خودکار قدرت است». دستگاه نظارت با برانگیختن احساساتی همچون سوءظن نسبت به خود و پارانویا عمل می‌کند-نوعی «سراسربینی» روانی که در خدمت تقویت و تشدید سلطه دولت قرار می‌گیرد. (علی، ۲۰۱۹، ص. ۹۸)

در نتیجه، این ترس درونی و اجتناب‌ناپذیری زیست نرمال برآمده از آن، به موازات گسترش تجربه الوود در نیکل، او را بیش‌ازپیش در معرض چارچوب پارادایم سراسربینی قرار می‌دهد. بدین‌سان، توانایی او برای متمایز بودن، برای حفظ اصالت وجودی خویش و پرهیز از همانند شدن با دیگران، به تدریج تحلیل می‌رود و در پایان به آن چیزی بدل می‌شود که جامعه، نظام سیاسی، نیروهای پلیس، افراد عادی، رؤسای نیکل و عموم ساختارهای قدرت از او انتظار دارند. به باور فوکو، افراد جامعه مجبور می‌شوند که خود را با معیارهای تعیین‌شده از سوی حکومت‌ها بسنجند و از این طریق هنجارهای اجتماعی را درونی کنند. این فرایند «به ایجاد و نهادینه‌سازی

^۱. White House

مجموعه‌ای از عادات کنترلی در افراد می‌انجامد و در نتیجه، سوژه‌مندی آن‌ها را شکل می‌دهد» (گروگان، ۲۰۱۸، ص. ۱۳۸). به همین ترتیب، در نیکل نیز:

این‌طور نبود که اسپنسر او را شکست داده باشد، یک سرپرست یا دشمن جدیدی در اتاق دو خوابیده باشد. مشکل این بود که او دیگر مبارزه نکرد. با سر پایین و حرکت محتاطانه‌اش به گونه‌ای که در خاموشی شب بدون مشکل به خوابگاهش برسد، خود را فریب داده بود که پیروز شده است. او فکر می‌کرد که از نیکل سرتراست، چون توانسته با دیگران کنار بیاید و از دردسرهای دور بماند. اما درواقع، او نابود شده بود. او شبیه یکی از آن سیاه‌پوستانی بود که دکتر کینگ در نامه خود از زندان به آن‌ها اشاره کرده است؛ افرادی منفعل و خواب‌زده که پس از سال‌ها ظلم و فشار چنان به آن وضعیت خو گرفته بودند که آن را به مثابه تنها بستر خود بپذیرند. (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۱۲۳)

الوود و سایر زندانیان به این باور رسیده‌اند که آنان به‌طور دائم تحت نظارت‌اند و در نتیجه، نوعی پذیرش درونیِ انقیاد در آنان شکل گرفته است. این پارادایم سراسربینی که در ساختار نیکل همچون زندانی حاکم است، به الگویی حکومتی بدل می‌شود که دولت‌ها به کمک آن، به گونه‌ای کارآمد و نظام‌مند، شهروندانی را که از چارچوب‌های تعیین‌شده عبور کرده و پافراتر نهاده‌اند، «از طریق درونی‌سازی نگاه مراقبتی دولت و خودنظارتی که از آن ناشی می‌شود» (علی، ۲۰۱۹، ص. ۹۸) مجازات و منضبط می‌کنند. این فرایند سرانجام مؤثر واقع می‌شود و تمامی نوجوانان زندانی را به شیوه‌ای کارآمد و با بهره‌گیری از سازوکار حکومتی، تحت انقیادی کامل، غیرمشروط و سراسربین درمی‌آورد.

۳. ۲. پلیس

فوکو پلیس را به عنوان یک نهاد در نظر می‌گیرد و آن را با ایده نظارت که از ایده ساختار سراسربین جرمی بتنام (۱۷۴۸-۱۸۳۲) الهام گرفته شده است، مرتبط می‌کند. بتنام روشی نوین برای طراحی زندان‌ها ارائه کرد که در آن تمامی سلول‌ها رو به داخل زندان قرار می‌گیرند؛ این

طراحی به نگهدارانی که در برج دایره‌ای مرکزی زندان مستقر هستند، امکان می‌دهد که به‌طور مداوم زندانیان و سلول‌ها را از همه جهات تحت نظر داشته باشند، بی‌آنکه زندانیان بدانند دقیقاً چه زمانی تحت نظارت قرار دارند. سراسرینی باعث می‌شود فرد «رابطه قدرتی را که در آن هم‌زمان هر دو نقش را [زندانی و زندانبان] ایفا می‌نماید، در خود حک می‌کند و بدین‌سان به اصل انقیاد خود تبدیل می‌شود» (فوکو، ۱۹۹۵، ص. ۲۰۳). در همین راستا، در جامعه مدرن آمریکایی، دولت می‌کوشد تا رفتارها و اعمال افراد را به‌طور پیوسته زیر نظر بگیرد و جامعه‌ای پلیسی خلق کند.

فوکو معتقد است در جوامع مدرن نظارت پلیسی به شکل مداوم و در تمامی سطوح بر رفتار افراد اعمال می‌شود، به‌گونه‌ای که افراد، حتی بدون آگاهی کامل، رفتار خود را مطابق با هنجارهای جامعه هم‌سو می‌کنند، زیرا امکان قرار گرفتن در معرض نظارت را همواره در نظر دارند. در رمان، «پلیس به نظر می‌رسد نخستین نهادی باشد که می‌کوشد کنترل تمامی فعالیت‌های عادی و غیرعادی، آشکار و پنهان و خوب یا بد همگان را در دست گیرد» (سلیمان جهان، ۲۰۲۳، ص. ۱۳۲) و در کنار سایر نهادهای انضباطی در نقش ابزاری برای اعمال نظم و سرکوب رفتارهای «غیرعادی» ایفای نقش می‌کند. زمانی که ال‌وود در فروشگاه کوچک شبانه‌روزی متعلق به آقای مارکونی^۱ است کار می‌کند، زمان آزاد زیادی دارد و شروع به خواندن همه شماره‌های مجله لایف^۲ می‌کند. در دوره‌ای که آمریکا با مسئله جنیش حقوق مدنی سیاه‌پوستان مواجه بود و در بطن تنش‌ها، اعتراض‌ها و درگیری‌های اجتماعی قرار داشت، آنچه در ذهن راوی برجسته می‌گردد، حضور سرکوبگرانه نیروهای پلیس است زمانی که مردم «با میله‌های فلزی مورد ضرب و شتم قرار گرفتند و با شلنگ‌های فشار قوی آب، با شدت هدف قرار داده شدند» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۲۲). اگرچه ال‌وود به شدت تحت تأثیر آرمان‌های جنیش مدنی سیاه‌پوستان قرار

^۱. Mr. Marconi

^۲. Life

گرفته است، اما ترسی نهاده شده از حضور دائمی و سرکوبگرانه پلیس روان او را آزار می‌دهد. نخستین چیزی که همواره در ذهن او تداعی می‌شود، تصویر خشونت پلیسی است و «او نگران سلامت عینکش بود که گران‌قیمت بود و در تصوراتش با باتوم، اهرم تایلر یا چوب بیسبال به دو نیم شکسته می‌شد» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۲۲). نقش پلیس در ایالات متحده فراتر از اعمال زور فیزیکی صرف است و بر جنبه‌های روانی و ذهنی قدرت تأکید دارد؛ به گونه‌ای که سعی می‌کند حس قدرت و انقیاد را در میان مردم نهاده شده سازد و آن‌ها را به‌طور مؤثر در چارچوب نظم اجتماعی موجود کنترل کند. در این بستر، عملکرد پلیس چیزی جز نمایش قدرت بر افراد و گروه‌های مختلف جامعه نیست.

اگرچه نمونه‌های فراوانی از فشار روانی ناشی از درونی‌سازی حضور پلیس در سراسر آمریکا وجود دارد، مانند زمانی که ال‌وود برای رفتن به کالج سوار یک خودرو می‌شود و هنگام متوقف شدن توسط پلیس، افسر می‌گوید: «اولین چیزی که به ذهنم رسید وقتی گفتن حواسم به یه پلیموث باشه، این بود که: فقط یه سیاه‌پوست ممکنه همچین ماشینی بدزد» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۳۷). برای درک صحیح مفهوم «پلیس»، باید به این نکته توجه داشت که از منظر فوکو، پلیس فقط به افرادی با یونیفورم رسمی و لباس پلیسی که وظیفه نظارت و کنترل مستقیم دارند محدود نمی‌شود:

پلیس را نمی‌توان تنها به نهادی دولتی که با آن آشناییم تقلیل داد؛ بلکه ما به شیوه‌های گوناگون، در مکان‌های مختلف، توسط اشخاص و نهادهایی که الزاماً اختیار قانونی برای اجرای قانون ندارند، تحت کنترل و نظارت پلیسی قرار می‌گیریم. به عبارتی، نظارت پلیسی در سراسر میدان اجتماعی پراکنده شده است. (جانسن، ۲۰۱۴، صص. ۲۳-۲۴)

از دیدگاه او، تمامی مأموران و کارگزاران نهادهای حکومتی، خواه مستقیم و خواه غیرمستقیم، می‌توانند به ابزاری برای دفاع از حکومت و درونی‌سازی هنجارهای موردنظر آن در افراد تبدیل شوند. به این معنا، هرکسی که در نهادهای مختلفی چون مدرسه، دستگاه قضایی، بیمارستان و

دیگر نهادهای اجتماعی حضور دارد، به نوعی نقش پلیس را ایفا می‌کند و تلاش می‌کند آن‌ها را به «شهروندان مطلوب» از منظر دولت‌ها تبدیل کند. درواقع، این عملکردها همانند ابزاری برای تحقق و عینیت بخشیدن به پارادایم سراسریینی در جامعه مدرن عمل می‌کنند. برای مثال، آقای اسپنسر که در مقام سرپرست مدرسه نیکل ایفای نقش می‌کند، هرچند به طور رسمی افسر پلیس نیست، اما همچون افسری پلیس، مکانیزم‌های نظارت و انضباط را پیاده‌سازی می‌کند. او از روش نظارت دائمی و اعمال محدودیت‌ها، فضایی مبتنی بر ترس و سرکوب ایجاد کرده و به بازیگری کلیدی در سازوکار گسترده نظارتی مدرسه تبدیل می‌شود که حتی «صدای جیرینگ جیرینگ دسته‌کلیدهایی که به کمر بندش آویزان بود، همچون زنگ مهمیزهای یک کلانتر در فیلم‌های وسترن به گوش می‌رسید» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۴۲). علاوه بر این، سرپرستان ساختمان‌ها که مسئول نظارت بر زندگی روزمره دانش‌آموزان هستند، عملکردی مشابه مأموران پلیس داشته و با اعمال قوانین سخت‌گیرانه و در بسیاری از موارد توأم با خشونت فیزیکی و روانی، ابزارهای کنترلی مدرسه را به کار می‌گیرند. برای نمونه، فردی ریچ^۱، که در داستان به عنوان ناظم ایفای نقش می‌کند، یکی از بارزترین نمونه‌های این نوع «پلیس» است. او به ابزاری نه فقط برای کنترل، بلکه برای انقیاد کامل روحی و روانی اشخاص برای دست کشیدن کامل آن‌ها حتی از انسان بودن با تحمیل سلطه جنسی بدل شده بود:

اتاق‌های فردی ریچ در طبقه سوم روازوولت قرار داشت، اما او بیشتر دوست داشت طعمه‌هایش را به زیرزمین مدرسه ببرد، که بخشی از سنت نیکل بود. بعد از آخرین سفرش به لاورز لین^۲، کلايتون به آخر خط رسیده بود و دو سرپرستی که او را در آن شب درحال عبور از محوطه مدرسه دیدند، به دیدن پسر بدون همراهی عادت کرده بودند. آن‌ها به او اجازه دادند که عبور کند. (وایتهد، ۲۰۱۹، صص. ۱۱۷-۱۱۸)

^۱. Freddie Rich

^۲. Lovers' Lanes

در این معنا نیکل تلاش می‌کند تا از سوءاستفاده جنسی به عنوان ابزاری برای انضباط بیشتر بچه‌ها استفاده کند و «قدرت از طریق تکنیک‌های انضباطی، به صورت مستقیم بر بدن اعمال می‌شود، اما هدف آن تنها اطاعت‌پذیر کردن نیست بلکه اصلاح و تربیت فرد است، به گونه‌ای که بدنی «مطیع و مفید» تولید شود» (آشنیدن، ۲۰۱۶، ص. ۱۱۲). از سوی دیگر، معلمان و کارکنانی که یا با سکوت از اعمال خشونت چشم‌پوشی می‌کنند یا به طور ضمنی آن را تأیید می‌کنند، در نقش «پلیس درونی» ظاهر می‌شوند و با تقویت فرهنگ انضباطی مدرسه، به تداوم نظارت و تنبیه کمک می‌رسانند. با این حال، این نقش نظارتی و سرکوبگر فقط به ناظران مدرسه و افرادی که در خدمت یک مؤسسه خاص هستند، محدود نمی‌شود، بلکه تمامی افراد جامعه، از جمله کسانی که هیچ گونه وابستگی نهادی ندارند، نیز در فرایند تبدیل جامعه به جامعه‌ای پلیسی مشارکت دارند. نمونه بارز این مسئله در داستان، زمانی رخ می‌دهد که کلایتون اسمیت^۱ پس از بارها مورد تجاوز قرار گرفتن، تصمیم به فرار از نیکل می‌گیرد. او موفق می‌شود از مدرسه خارج شود و مردی با خودرو در مسیر او را سوار می‌کند. کلایتون که از فرار خود شادمان است، به دروغ پاسخ پرسش‌های راننده را می‌دهد. اما پس از مدتی، با مشاهده تابلوی ورودی نیکل درمی‌یابد که راننده او را به نیکل بازگردانده است. این مرد، اگرچه شهردار سابق الینور^۲ و عضو کنونی هیئت مدیره نیکل است، «براساس عقلانیت کارکردی و کنترل (خود) انضباطی‌ای که به منظور اجرای قانون وضع شده است» (میهایلسکو و یوکوتا موراگامی، ۲۰۱۸، ص. ۹۰) همانند یک «پلیس غیررسمی»، بدون هیچ گونه مزد و مواجب، در خدمت نظم مسلط عمل می‌کند. او تمام تلاش خود را در جهت تحکیم ساختار جامعه‌ای پلیسی و تنبیهی که در آن افراد به موجوداتی بدون اراده شخصی تبدیل شده‌اند و فقط در راستای تأمین اهداف حکومت-یعنی ایجاد شهروندانی همگن، یکنواخت و مطیع-تربیت می‌شوند به کار می‌گیرد.

^۱. Clayton Smith

^۲. Eleanor

۳.۳. قانون

قانون در نمود عینی ابزاری برای حفظ نظم و امنیت اجتماعی است، اما از نگاه فوکو نقش مهمی در نظارت و کنترل رفتار افراد ایفا می‌کند. فوکو نشان می‌دهد که در جوامع مدرن، قانون به سازوکاری تبدیل شده است که به وسیله آن می‌توان فرد را در چارچوب هنجارهای اجتماعی و اخلاقی قرار داد و رفتارهای «غیرعادی» را به رفتارهای «مطلوب» تبدیل کرد. در همین راستا، قانون در نیکل نیز به ابزاری در خدمت حکومت بدل شده است که از آن همانند ابزاری برای ساختن جامعه‌ای همگن از انسان‌هایی ساده لوح که پس از «عادی‌سازی»، باید دوباره به نهادهای اصلاحی مانند خانواده و مدرسه بازگردند، استفاده می‌کند. در بدو ورود هر دانش‌آموزی به نیکل، رئیس اسپنسر قوانین نیکل را برای همه توضیح می‌دهد و می‌گوید، «در حال حاضر شما همگی شفییره هستید. اینجا ما چهار دسته رفتاری داریم - از شفییره شروع می‌کنید و با سعی و تلاش خودتون رو به کاوشگر، پیشرو و در نهایت آس می‌رسونید» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۴۲). طبق قانون اسپنسر، آس به کسی اطلاق می‌شود که به سخنان تمامی کارکنان نیکل گوش فرا دهد، وظایفی را که به او محول می‌شود به درستی انجام دهد، همواره در حال مطالعه باشد، وارد درگیری نشود، از الگوهای رفتاری ناپسند پرهیز کند و در نهایت «او از طلوع تا غروب آفتاب برای اصلاح و تربیت خود تلاش می‌کند» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۴۲). هدف هیچ کدام از قوانین موجود در نیکل نه بازپروری نوجوانان و نه دفاع از حقوق آن‌ها، بلکه الزام تمامی دانش‌آموزان به اطاعت بی‌چون و چرای دستورات و مقررات سرکوبگرانه نیکل است؛ قانون تبدیل به نهادی می‌شود که می‌کوشد تمامی افراد متفاوت را به انسان‌هایی تبدیل کند که بدون پرسش در خدمت حکومت قرار می‌گیرند.

قانون به جای آن که در خدمت جامعه باشد، به نهادی تبدیل شده است که مفاهیمی خلق می‌کند که در چارچوب آن، اخلاق مطیع به عنوان رفتار عادی و اخلاق سرکش به شیوه رفتار

ناهنجار تعریف و تولید می‌شوند. وقتی نیکل با نام «مدرسه صنعتی فلوریدا برای پسران»^۱ تأسیس شد، هدف غایی آن، تربیت و اصلاح «شخصیت جوانان بود، چه آن‌ها که ذات پلیدی داشتند و چه آن‌هایی که فقط جایی دیگر برای رفتن نداشتند» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۱۱۷) زیر آن‌ها «پسران سرکش و منحرفی بودند که نیاز به اصلاح نگرش و رفتار داشتند» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۱۵۱) تا بتوانند مانند بقیه شهروندان خوب و مطیع در جامعه زندگی کنند بود اما واقعیت این است که هیچ‌کدام از بچه‌هایی که در مدرسه نیکل حضور دارند انسان‌هایی قانون‌گریز، ناباب و یا خلافکار نیستند. برای مثال، تنها جرم ال‌وود این است که ندانسته سوار ماشینی دزدی شده است. زمانی که یکی دیگر از رنگین‌پوستان او را به خاطر خوش‌خدمتی بیش‌ازحد نسبت به سفیدپوستان مسخره می‌کند، جک ترنر عصبانی می‌شود و بلوکی سیمانی را از پنجره ماشین مردی سفیدپوست به داخل پرتاب می‌کند. دو نفر از دیگر پسرانی که در همان روز با ال‌وود محاکمه شده و به نیکل فرستاده می‌شوند، یکی به دلیل غیبت غیرموجه از مدرسه و دیگری به علت شکستن شیشه یک داروخانه محکوم شده‌اند و بیشتر نوجوانان حاضر در نیکل نیز به دلیل تخلفاتی از همین دست به این مرکز فرستاده شده‌اند؛ اما نیکل با تمام این دانش‌آموزان چنان برخورد می‌کند که گویی با مجرمانی خطرناک روبه‌رو است. به عبارت دیگر، نیکل به‌عنوان نمونه‌ای کوچک از آمریکا، نمایانگر تبدیل این کشور به جامعه‌ای است که در آن کوچک‌ترین تخطی از هنجارهای مورد تأیید حکومت به معنای ورود به زندان و تجربه‌ای کامل از حبس است و این تجربه بر کسانی تحمیل می‌شود که الگوی «کار، رفتار، و نمایش اطاعت یا فرمان‌برداری» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۵۰) را به‌عنوان شیوه زیست خود نپذیرفته‌اند. فلسفه وجودی دارالتأدیب نیکل تنها ناشی از فشار نهادهای حکومتی برای همسان‌سازی همه پسران با سایر افراد جامعه است و نشان می‌دهد که اگرچه در ابتدا نیکل در سمت مدرسه‌ای «صنعتی» معرفی شده، در حقیقت نه جایی برای

^۱. The Florida Industrial School for Boys

یادگیری مهارت‌های حرفه‌ای و تضمین آینده‌ای بهتر، بلکه نهادی است که همسان‌سازی، تلقین ارزش‌های حکومتی، کنترل‌پذیری و مطیع بودن را تبدیل به صنعتی می‌کند تا بتواند همه انسان‌هایی که کوچک‌ترین مقاومتی در برابر عادی شدن و مطیع شدن دارند به انقیاد کامل درآورد.

در *پسران نیکل*، کارکرد وضع، قضاوت و اجرای قانون تنها به مقامات رسمی قضایی مانند قاضیان محدود نمی‌شود، بلکه به صورت سازوکاری فراگیر، توسط طیف گوناگونی از افراد دارای قدرت نهادی «برای منطقی جلوه دادن ابزارهای سرکوب» (آبری و ریلی، ۲۰۲۴، ص. ۱۴۷) اعمال می‌شود. ناظم مدرسه، کارکنان و حتی مردم عادی شهر، همگی در نظارت، انضباط و داوری اخلاقی مشارکت دارند و نقش قاضی را در قبال بدن‌ها و سرنوشت‌های پسران ایفا می‌کنند. این پراکندگی قدرت قضایی بازتابی است از تصور میشل فوکو از جوامع انضباطی، که در آن‌ها اقتدار دیگر متمرکز نیست، بلکه در شیوه‌ها و نگاه‌های زندگی نهادی روزمره نهادینه شده است:

قضات نرمال‌سازی همه‌جا حضور دارند. ما شاهد جامعه‌ای معلم-قاضی، پزشک-قاضی، مربی-قاضی و مددکار اجتماعی-قاضی هستیم و بنیان سلطه هنجارمندی بر دوش این افراد است؛ هر فرد، در هر موقعیتی که قرار گیرد، بدن، حرکات، رفتار، توانایی‌ها و دستاوردهای خود را در معرض داوری این نظم قرار می‌دهد و هر شخص بدن، حرکات، رفتار، استعدادها و دستاوردهای خود را تابع آن می‌کند. (فوکو، ۱۹۹۵، ص. ۳۰۴)

در دارالتأديب نیکل، رفتار دانش‌آموزان تحت سلطه قوانین سخت‌گیرانه‌ای قرار دارد که به شکل سازمان‌یافته بر آن‌ها اعمال می‌شوند. این فرایند به‌ویژه در تعاملات ال‌وود و دیگر شخصیت‌ها با ساختار دارالتأديب و جامعه پیرامونی آشکار است. یکی از نمونه‌های شاخص در این زمینه، جایی است که در آن اسپنسر، مدیر دارالتأديب، به صراحت در نقش یک قاضی ظاهر می‌شود، از کارکرد اصلاحی قوانین دلخواه خود در نیکل سخن می‌گوید و دانش‌آموزان را به پذیرش

هنجارهای تحمیل شده فرامی خواند: «شما اینجا باید چون نمی‌دونستید که چطور باید با آدم‌های متمدن دوروبرتون رفتار کنید. اشکالی نداره. اینجا یه مدرسه است و ما هم معلمیم. می‌خوایم بهتون یاد بدیم که چطور مثل دیگران رفتار کنید» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۵۸) و در ادامه تأکید می‌کند که، «این که چقدر پیش ما بمونید به خودتون بستگی داره. ما اینجا سربه‌سر احمقا نمی‌ذاریم. اگه شیطنت کنید، یه جای مخصوص براتون دارم که مطمئنم ازش خوشتون نیاد. خودم به‌شخصه اونجا رو دیدم» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۵۹). اسپنسر در نیکل، در جایگاه قانون‌گذار، مجری قانون و پلیس قانون عمل می‌کند و همه دانش‌آموز-زندانیان را مجبور به اطاعت از قوانینی می‌کند که مبدأ همه آن‌ها شخص خود اوست و «به‌این ترتیب، قضاوت نرمال‌ساز از شیوه طبقه‌بندی رفتارهایی خاص همانند رفتارهای نرمال، یا با شناساندن دانش‌آموزی به‌شکل یک «دردسرساز» همچون راهی برای شکل دادن به‌نحوه تفکر آن‌ها در مورد خودشان، ارتباط نزدیکی با ایده گفتمان دارد» (آبری و ریلی، ۲۰۲۴، ص. ۱۴۷). کارکرد اسپنسر در مقام کارگزاری در نهاد اصلاحی مدرسه، تبدیل به رئیس-قاضی می‌شود که هدفی جز نظارت، کنترل و همسان‌سازی افراد با هنجارهای غالب و حذف انحراف و ناهنجاری و جایگزینی آن با رفتاری «مطلوب» و مقبول مد نظر حکومت برای ایجاد جامعه مورد نظر ندارد.

۳. ۴. نرمال‌سازی و ماتریکس: زندگی به‌منزله زندان

فوکو مفهوم نرمال‌سازی را یکی از ابزارهای بنیادین اعمال قدرت در جوامع مدرن می‌داند. نرمال‌سازی فرایندی است که در بستر آن، رفتارها، هویت‌ها و شیوه‌های زیستن با هنجارهای مسلط اجتماعی هم‌راستا می‌شوند و در مقابل، هرگونه تفاوت، انحراف یا ناهم‌خوانی به‌منزله «غیرعادی» یا «ناهنجار» طرد و سرکوب می‌شود. نهادهایی چون مدرسه، پلیس، قانون، بیمارستان و زندان در این سازوکار نقش محوری ایفا می‌کنند؛ چراکه از شیوه جای دادن افراد در الگوهای ازپیش‌تعیین‌شده، آن‌ها را به سوژه‌هایی رام، منضبط و درنهایت مطیع ساختار قدرت بدل می‌سازند. نرمال‌سازی به‌طور خاص معطوف به گروه‌هایی است که در حاشیه ساختار اجتماعی

قرار دارند؛ از جمله فقرا، بیکاران، مهاجران، و بی خانمان‌ها. این گروه‌ها اغلب از سوی نهادهای اجتماعی تحت برنامه‌هایی قرار می‌گیرند که هدف آن‌ها بازگرداندن این افراد به وضعیت به اصطلاح «نرمال» و سازگار با نظم اجتماعی غالب است. زمانی که ال‌وود در *درمانگاه نیکل بستری/ست*، با چنین بچه‌هایی آشنا می‌شود:

موردحمایت دولت، یتیم‌ها، فراری‌هایی که برای گریز از مادرانی که با مردان در ازای پول رابطه داشتند یا پدران دائم‌الخمر و متجاوزی که نیمه‌شب‌ها وارد اتاقشان می‌شدند، خانه را ترک کرده بودند. برخی از آن‌ها افرادی خشن و سرکش بودند. پول می‌دزدیدند، به معلم‌هایشان فحاشی می‌کردند، به اموال عمومی آسیب می‌زدند و از دعوای خونین در سالن بیلارد یا دایی‌هایی که مشروب دست‌ساز می‌فروختند، داستان‌هایی برای گفتن داشتند. (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۸۸)

این توصیف، تصویری از سوژه‌هایی ارائه می‌دهد که پیشاپیش، در نگاه دستگاه‌های دولتی و انضباطی، مانند «دیگران منحرف»^۱ شناخته می‌شوند و باید به واسطه انضباط، مراقبت یا قهر در قالب‌های رفتاری قابل‌پذیرش اجتماعی جای داده شوند. افرادی که در شرایط زیستی و اجتماعی بحرانی و حاشیه‌ای قرار داشتند، به مدرسه نیکل فرستاده می‌شدند؛ کودکانی چون یتیمان، فراریان از خانه‌های پرخسونت، یا کسانی که در فقر مطلق زندگی می‌کردند. جامعه رفتار این افراد را نه تنها در حکم انحراف از هنجارهای مسلط، بلکه همچون ابژه‌ای برای کنترل و اصلاح تعریف می‌کرد. این دستگاه با برجسب‌زنی‌هایی مانند «تمارض»، «بزهکاری» و «اصلاح‌ناپذیری» که خود سوژه‌ها غالباً از معنای دقیق آن بی‌اطلاع‌اند، این افراد را در موقعیت سوژه‌هایی قرار می‌دهد که باید تحت نظارت، تنبیه و بازتولید هنجار قرار گیرند:

^۱. deviant other

آن‌ها به خاطر جرائمی به نیکل فرستاده شده بودند که ال‌وود هرگز چیزی درباره‌شان نشنیده بود: تمارض به‌منظور فرار از خدمت، بزهکاری، اصلاح‌ناپذیری. کلماتی که خود آن پسرها هم معنی‌شان را نمی‌دانستند، اما نتیجه کارشان به‌اندازه کافی روشن بود: نیکل. من به جرم خوابیدن توی یک گاراژ برای گرم شدن گرفته شدم، من پنج دلار از معلم کش رفتم، یک بطری شربت سرفه خوردم و یک شب دیوانه شدم. فقط می‌خواستم زنده بمانم. (وایتهد،

۲۰۱۹، ص. ۸۸)

در این معنا، نیکل نه تنها نهادی اصلاحی، بلکه مکان و مکانیزمی است که با آن، قدرت حاکم تلاش می‌کند سوژه‌های «دیگری‌شده» را به سوژه‌هایی قابل‌کنترل، رام و منطبق با هنجارهای اجتماعی تبدیل کند. این فرایند، همانند بازتولید نظم اجتماعی، از دل بازنمایی و مهندسی هویت‌ها و رفتارهای انحرافی عبور می‌کند و درنهایت به تثبیت نظم موجود می‌انجامد.

وقتی ال‌وود وارد نیکل می‌شود، در اندیشه تحقق آرمان‌های مارتین لوترکینگ و تحقق جامعه‌ای عادلانه است که بتواند بی‌عدالتی‌های ریشه‌دار در آمریکا را برطرف کند. اما هرچه بیشتر در نیکل زندگی می‌کند، متوجه می‌شود که زندگی در آمریکا نمی‌تواند عادلانه یا آزاد باشد. تجربیات او در نیکل به تدریج به نمونه‌ای بدل می‌شود از زندگی کسانی که نه تنها باورها و عقاید خود درباره آزادی در آمریکا را از دست داده‌اند، بلکه با این واقعیت تلخ مواجه شده‌اند که آزادی در آمریکا در بسیاری موارد، شباهت بسیاری به زندگی در زندان دارد؛ زندانی که تمام اعضایش به یک شکل، با یک شخصیت، باور، ایدئولوژی و ایمان مشترک زندگی می‌کنند:

زندگی او در نیکل به حرکتی فرمانبردارانه و کند تبدیل شده بود. بعد از سال نو زندگی‌اش تفاوتی نداشت. ال‌وود و دوستش دوباره به کارهای قبلی‌شان پرداختند و حتی به هارپر یادآوری کردند که این چهارشنبه، روز «تاپ شاپ» و «بیت رستوران» است، درست مثل وقتی که به آقای مارکونی در مغازه تنباکو کمک کرده بودند. خوابگاه‌ها از آنچه در پاییز

بودند، خیلی آرام‌تر شده بودند. دعوایها و درگیری‌ها نادر شده بودند و وایت هاوس خالی مانده بود. (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۱۲۳)

ماتریکس قدرت در رمان *پسران نیکل* نمادی از سازوکارهای پیچیده و چندلایه اعمال قدرت در جوامع مدرن به وسیله نهادهای مختلف است. این نهادها افراد را از مرحله کودکی تا بزرگسالی تحت سیطره خود قرار می‌دهند و با استفاده از ابزارهایی نظیر نظارت مستمر، آموزش و انضباط، آن‌ها را به اعضای مطیع و همسان با هنجارهای غالب اجتماعی تبدیل می‌کنند. در این چارچوب، شخصیت اصلی رمان علی‌رغم تلاش‌های مداوم برای مقاومت و کسب آزادی، سرانجام در دام این ماتریکس نهادی گرفتار شده و ماتریکس «بر آن سرمایه‌گذاری می‌کند، آن را نشانه‌گذاری می‌کند، تربیتش می‌کند، شکنجه‌اش می‌دهد، وادارش می‌کند تا وظایفی را انجام دهد، مناسکی را به‌جا آورد و نشانه‌هایی را تولید کند» (فوکو، ۱۹۹۵، صص. ۲۵-۲۶) و در نتیجه مسیرهای زندگی‌شان به‌سوی نرمال‌شدن و قابل پیش‌بینی‌شدن هدایت می‌شود.

از چهارراهی که زندانیان در نیکل با کمک آن می‌توانند «آزاد» شوند - اتمام دوره محکومیت، مداخله قضایی، مرگ ناشی از شرایط طبیعی و «سوء تغذیه و انواع بی‌توجهی‌های بی‌رحمانه» (وایتهد، ۲۰۱۹، ص. ۱۱۶) و همچنین فرار - همگی نهادهایی هستند که به‌صورت جمعی، تلاش انسان‌ها برای تحقق بخشیدن به هویت راستین خود را خنثی می‌کنند. در صورت انتخاب گزینه نخست، یعنی اتمام دوره محکومیت، آن‌ها ناگزیرند در محیطی شبه‌زندان درون نیکل باقی بمانند و هم‌زمان تحت نظارت مستمر نهاد نیکل قرار گیرند؛ و پس از آزادی، به سایر نهادهای اجتماعی نظیر خانواده، مدرسه، قانون، دانشگاه و کارخانه‌ها سپرده می‌شوند. برای به‌کارگیری گزینه دوم، آن‌ها مجبورند در درون زندان به‌صورتی کاملاً منفعل زندگی کنند، همچون روحی که هیچ‌گونه اختلالی در سیستم، قانون، قانون‌گذاران، پلیس یا به‌طور کلی ساختار حکومتی ایجاد نمی‌کند، تا شاید دادگاه آن‌ها را در مقام عناصری بی‌خطر، مطمئن و کاملاً عادی بپذیرد و به نهادهای همسو تحویل دهد. گزینه سوم زمانی محقق می‌شود که نیکل تشخیص دهد فرد موردنظر قابلیت

بازگشت به جامعه به صورت «عادی شده» را ندارد و تلاش می‌کند-خواه به صورت عمدی یا سهوی-وی را از نظر فیزیکی نابود کند تا کم‌ترین اختلالی در فرایند عادی‌سازی سایر افراد ایجاد نشود، زیرا «تکنیک‌های انضباطی می‌توانند برای همگون‌سازی و هنجارسازی مورد استفاده قرار گیرند و البته، طرد را نیز همانند وسیله‌ای در جهت دستیابی به این اهداف توجیه‌پذیر سازند» (الان، ۲۰۰۸، ص. ۸). در نهایت، چهارمین راهی که زندانیان نیکل می‌توانند برگزینند، فرار است که اغلب به مرگ فرد فراری می‌انجامد.

زندگی تمامی نوجوانان از خانواده آغاز می‌شود؛ نهادی که در مقام نخستین ساختار اجتماعی، نقشی بنیادین در شکل‌گیری ماتریکسی ایفا می‌کند که به تدریج به سایر نهادها مانند مدرسه، مدرسه‌زندان، قانون، بیمارستان و پلیس منتقل می‌شود. در این مسیر، نوجوانان ناگزیر «به چهره‌هایی بی‌قدرت بدل می‌شوند که در ماتریسی گرفتار آمده‌اند که به منظور مدیریت و کنترل دقیق آن‌ها طراحی شده است» (تارتر و بل، ۲۰۱۲، ص. ۵-۶) که در پایان «آن‌ها را به افرادی ساده، فروتن و مطیع تبدیل می‌کند که زندگی‌شان نماد زوال فردیت در جامعه آمریکاست» (سلیمان جهان، ۲۰۲۰، ص. ۲۹۲). پس از طی این مراحل، بار دیگر به همان نهادهای سرکوبگری بازگردانده می‌شوند که پیش‌تر هویت انسانی آن‌ها را تضعیف کرده‌اند؛ جایی که دیگر اثری از «خود» اصیل باقی نمانده و افراد فقط به ابزاری در خدمت منافع حاکمیت بدل می‌شوند. جامعه مدرن نه تنها انسان‌های متفاوت را بر نمی‌تابد، بلکه حتی تاب تحمل انسان‌هایی را که توانایی «خود بودن» دارند نیز ندارد و تمرکز خود را فقط بر ساختن جامعه‌ای متشکل از انسان‌های ناآگاه، عادی و همگن شده نهاده است.

۴. نتیجه‌گیری

رمان *پسران نیکل* اثری قابل تأمل در نقد سازوکارهای قدرت، نظارت و نرمال‌سازی در بستر ساختارهای اجتماعی و سیاسی مدرن ایالات متحده است. کولسون وایتهد در این روایت انتقادی،

با تمرکز بر فضای دارالتأدیب، نشان می‌دهد چگونه نهادهایی که در ظاهر مأموریت اصلاح و تربیت را بر عهده دارند، در عمل به بازوهای اجرایی دولتی بدل می‌شوند که هدف آن مهار، کنترل و حذف مؤلفه‌های فردی و هویتی سوژه‌هاست. او به کمک بازنمایی دقیق تجربه زیسته شخصیت‌هایی چون ال‌وود کرتیس، فرایند تدریجی سرکوب و انقیاد به شکل فرایندی که طی آن، افراد از مسیر نظارت نهادهای متعدد همچون خانواده، مدرسه، پلیس، قانون و نظام‌های انضباطی، به سوژه‌هایی مطیع، همگون و از خودبیگانه بدل می‌شوند را به تصویر می‌کشد. این تحلیل نشان می‌دهد که شخصیت‌های اصلی رمان درون ماتریکسی از نهادهای قدرتمند که نه تنها امکان متفاوت بودن را از آن‌ها سلب می‌کند، بلکه با منسجم‌سازی نظام‌مند ذهن و بدن، به فرایند نهادینه‌سازی نظم اجتماعی مطلوب نظام حاکم خدمت می‌کند، شکل می‌گیرند. جک ترنر از دوران کودکی زیر سلطه نظارت‌های نهادی قرار دارد، درحالی‌که ال‌وود با ورود به مدرسه اصلاحی، درگیر ساختارهایی می‌شود که در آن‌ها تربیت به معنای اطاعت و اصلاح معادل حذف فردیت است. این فرایند منجر به خلق شخصیت‌هایی می‌شود که بیش از آنکه انسان‌هایی مختار باشند، بازتابی از فروپاشی فردیت در دل سازوکارهای قدرت در آمریکای معاصر هستند.

براین اساس، می‌توان *پسران نیکل* را نه فقط به منزله روایتی موضعی از عملکرد نهادی خاص، بلکه به عنوان بازنمایی‌ای استعاری و تعمیم‌پذیر از منطق کلان حاکم در ایالات متحده تفسیر کرد. سازوکارهای قدرت، نظارت و نرمال‌سازی که در بطن روایت و ایتهد به صورت روشمند تشریح می‌شوند، تنها مختص یک دارالتأدیب خاص نیستند، بلکه انعکاسی از کارویژه‌های نظام‌مند نهادهایی‌اند که در سطح ملی عمل می‌کنند و در جهت مدیریت بدن‌ها، ذهن‌ها و رفتارهای سوژه‌ها سامان یافته‌اند. این رمان درواقع نمودار مختصری از ماتریکس پیچیده قدرت در جامعه آمریکایی است که در آن، منطق انضباطی مدرن از خلال تعامل هم‌زمان و هم‌افزایانه نهادهای مختلف، از خانواده و مدرسه گرفته تا نظام قانون، به بازتولید انضباط، حذف انحراف و تحدید فردیت می‌انجامد. از این منظر، *پسران نیکل* متنی است با ظرفیت نظری قابل توجه که امکان

تحلیل ساختارهای کلان قدرت در نظم اجتماعی و سیاسی ایالات متحده را فراهم می‌سازد و می‌تواند مبنایی برای گسترش مطالعات انتقادی در حوزه‌های ادبیات، دولت‌مندی و هویت باشد.

کتاب‌نامه

- طاهری، ز. (۲۰۲۲). زندگی برهنه، مسخ واقعیت و خشونت در پسران نیکل. *مطالعات زبان و ترجمه*، ۵۵(۴)، ۶۵-۹۲. <https://doi.org/10.22067/jlts.2021.72891.1077>
- Ali, H. (2023). Race and its repercussions: An intersectional analysis of Colson Whitehead's *The Nickel Boys*. *New Literaria* 4(2), 38-49. <https://dx.doi.org/10.48189/nl.2023.v04i2.005>
- Ali, N. (2019). *Delusional states*. Cambridge University Press.
- Allan, J. (2008). Rethinking inclusion: The philosophers of difference in practice (Vol. 5). Springer Science & Business Media.
- Aqeeli, A. (2024). Reconsidering vulnerability, history, and our postmodern condition in Colson Whitehead's *The Nickel Boys*. *Orbis Litterarum*, 79(6), 563-575. <https://doi.org/10.1111/oli.12459>
- Ashenden, S. (2016). *Governing child sexual abuse: Negotiating the boundaries of public and private, law and science*. Routledge.
- Aubrey, K., & Riley, A. (2024). *Understanding and using challenging educational theories*. Sage.
- De la Durantaye, L. (2009). *Giorgio Agamben: A critical introduction*. Stanford University Press.
- Flynn, S., & Mackay, A. (2019). *Surveillance, architecture and control: Discourse on spatial culture*. Springer.
- Foucault, M. (1967). *Madness and civilization: A history of insanity in the age of reason* (R. Howard, Trans.). Pantheon Books.
- Foucault, M. (1980). *Power-knowledge* (C. Gordon, Ed., C. Gordon, L. Marshall, J. Mepham & K. Soper, Trans.). Pantheon Books.
- Foucault, M. (1994). *The Birth of the Clinic: An Archeology of Medical Perception*, (A. M. Sheridan Smith, Trans.). Vintage.

- Foucault, M. (1995). *Discipline and Punish* (2nd ed.; A. M. Sheridan Smith, Trans.). Vintage. (Original work published 1975).
- Grogan, B. (2018). *Reading Corporeality in Patrick White's Fiction: An abject dictatorship of the Flesh*. Brill.
- Johnson, A. (2014). Foucault: Critical theory of the police in a neoliberal age. *Theoria*, 61(141), 5-29. <http://dx.doi.org/10.3167/th.2014.6114102>
- Kakuk, P. (Ed.). (2017). *Bioethics and biopolitics: Theories, applications and connections*. Springer.
- Kreps, D. (2016). *Gramsci and Foucault: A Reassessment*. Routledge.
- Macey, D. (2000). *The Penguin dictionary of critical theory*. Penguin Books.
- Martín-Salván, P. (2022). "A Jail within a Jail": Concealment and unveiling as narrative structure in Colson Whitehead's *The Nickel Boys*. *Critique: Studies in Contemporary Fiction*, 63(2), 204-219. <https://doi.org/10.1080/00111619.2021.1887074>
- Juvan, M. (2018). The charisma of theory. In C. A. Mihilescu & T. Yokota-Murakami (Eds.), *Policing literary theory* (pp. 89-110). Brill.
- Soleymanjahan, I., Maleki, N., & Weisi, H. (2020). The real America: Representation of american society in Jack Kerouac's *On The Road* Based on Michel Foucault's notions of institutions, normalization, and surveillance. *Pertanika Journal of Social Science and Humanities*, 28(4), 2913-2927. <https://doi.org/10.47836/pjssh.28.4.23>
- Soleymanjahan, I., & Weisi, H. (2023). Revisiting Foucauldian discourse analysis approach: Surveillance and individuality in Tom Wolfe's *The Electric Kool-Aid Acid Test*. *Critical Literary Studies*, 6(1), 121-136. <https://doi.org/10.22034/cls.2023.62656>
- Tarter, M. L., & Bell, R. (Eds.). (2012). *Buried lives: Incarcerated in early America*. University of Georgia Press.
- Whitehead, C. (2019). *The Nickel Boys*. Doubleday.

درباره نویسندگان

ایرج سلیمان جهان استادیار رشته زبان و ادبیات انگلیسی در دانشگاه صنعتی شاهرود است. زمینه‌های پژوهشی ایشان ادبیات آمریکا و نقد ادبی هستند.

صدف ابراهیمیان دانش‌آموخته زبان و ادبیات انگلیسی از دانشگاه صنعتی شاهرود است و حوزه تحقیقاتی وی نقد ادبی است.